



EU-tuomioistuimen ratkaisun (asia Voore Mets ja Lemeks Põlva, C-784/23) vaikutukset metsänhakkuisiin Suomessa

MMM
24.10.2025

EU-tuomioistuimen ratkaisu



- EU-tuomioistuimien tarkoittaa tuomioistuimen ratkaisujen kautta kuinka EU:n jäsenmaita sitovaa lainsäädäntöä tulisi tulkita jäsenmaissa
- Asiassa Voore Mets ja Lemeks Põlva, C-784/23 kyse oli SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyyntöstä, jonka Riigikohus (ylin tuomioistuin, Viro) on esittänyt EU-tuomioistuimelle
 - Virolaisen tuomioistuimen esittämät kysymykset liittyivät siihen, miten EU:n lintudirektiivin 5 artiklan a, b ja d alakohdan sekä 9 artiklan 1 kohdan a alakohdan kolmannen luetelmakohdan ja Euroopan unionin perusoikeuskirjan 16 ja 17 artiklaa tulisi tulkita metsänhakkuiden yhteydessä
 - Koska direktiivin velvoitteita on sovellettava kaikkeen ihmistoimintaan, tuomioistuimen ratkaisuun sisältyvät periaatteelliset tulkinnat voivat olla merkityksellisiä kaikissa ihmistoiminnoissa (esim. metsätalous, maatalous, rakentaminen, energiantuotanto, liikenne, kotieläinten pitäminen jne.)
- Tuomioistuimen ratkaisun tulkinnan merkityksen arvioinnissa kannattaa kiinnittää huomioita ennakkoratkaisupyyntöissä EU-tuomioistuimelle esitettyjen oikeudellisten kysymysten sisältöön
- Tuomioistuin antaa tuomiossaan perustellut vastaukset ennakkoratkaisupyyntöissä esitettyihin kysymyksiin (tärkeää huomioida miten tuomioistuin tulkitsee kysymysten sisältöä)
 - Tuomioistuin ei ottanut tuomiossaan kantaa siihen, edellyttääkö direktiivin kieltojen soveltaminen hakkuiden kieltämistä lintujen pesintäaikana
 - Tuomioistuimen ratkaisussa ei myöskään otettu kantaa elinympäristöjen suojelun riittävään laajuuteen tai määrään, sillä niistä säädetään muualla lintudirektiivissä (artiklat 3 ja 4)

Tuomioistuimen ratkaisun pääkohdat

1/3



1. Metsänhakkuut kuuluvat direktiivin 5 artiklan soveltamisalaan huolimatta siitä, ettei metsänhakkuun tarkoituksena ole lintujen vahingoittaminen
 - Ei periaatteellista muutosta nykyiseen 5 artiklan tulkintaan tai soveltamiskäytäntöön metsänhakkuissa
 - Johtopäätös: Ihmistoiminnoissa 5 artiklan velvoitteiden soveltamista ei voida rajata toiminnan tarkoituksen perusteella
2. Direktiivin 5 artiklan kieltojen soveltamisen edellytyksenä olevan tahallisuuden täyttymisen arvioimisessa tulee huomioita kiinnittää toiminnan mahdollisten vaikutusten tunnistamiseen
 - Tuomioistuin vahvistaa ratkaisussaan, että tahallisuuden ehdon täyttymistä tulee arvioida lintudirektiiviä sovellettaessa samoilla periaatteilla, kuin luontodirektiiviä sovellettaessa (tuomion kohdat 46-48)
 - *...lintudirektiivin 5 artiklan a, b ja d alakohdassa säädettyjä kieltoja sovelletaan paitsi ihmisen toimintaan, jonka tarkoituksena on lintujen pyydystäminen, tappaminen ja häirintä taikka niiden pesien tai munien tuhoaminen tai vahingoittaminen, myös ihmisen toimintaan, jolla ei ilmeisellä tavalla ole tällaista tarkoitusta mutta joka kuitenkin sisältää hyväksynnän tällaisen pyydystämisen, tappamisen, häirinnän, tuhoamisen tai vahingoittamisen mahdollisuudesta (49).*

Tuomioistuimen ratkaisun pääkohdat

2/3



- Tahallisuuden määritelmä, jonka täyttymiseen riittää pelkkä hyväksyntä mahdollisuudesta, että toiminnasta voi seurata luonnossa esiintyvien lintujen vahingoittamista tai häirintää, on hyvin laaja ja käytännön soveltamisen kannalta ongelmallinen
 - On kyseenalaista voidaanko EU-tuomioistuimen esittämää tahallisuuden määritelmää soveltaa siten, että kiellettyä olisi kaikki sellainen ihmistoiminta, jossa **ei voida ennakolta poissulkea** sitä **mahdollisuutta**, että kyseisestä ihmistoiminnasta voisi seurata lintujen vahingoittumista tai häirintää
 - Nimittäin on myös selvää, että moderneissa yhteiskunnissa on tosiasiaa hyväksytty, että ihmistoiminnasta seuraa jatkuvasti lintujen kuolemia, pesien tuhoutumisia tai häiriötä (esim. julkisasiamiehen ratkaisuehdotus, J. Kokott, asia C-784/23), ilman että näitä toimintoja on kielletty direktiivin vastaisina, edes lintujen pesintäaikana
- Koska lintudirektiivi koskee kaikkea ihmistoimintaa, tulee tahallisuuden käsitettä tulkita ja soveltaa ihmistoimintaan yhdenmukaisesti
 - Sellaista tahallisuuden tulkintaa, joka velvoittaisi kategorisesti kieltämään jokin ihmistoiminta kokonaan edes määrääjäksi, ilman että vastaava kieltäminen olisi tarvittaessa asettavissa myös muihin ihmistoimintoihin, on jo lähtökohtaisesti ongelmallinen
- Edellisen perusteella tahallisuutta tulisi tulkita siten, että sen tunnusmerkistö ei täyty, vaikka ennakolta ei voidakaan poissulkea mahdollisuutta, että toiminnasta voi seurata lintujen kuolemia, vahingoittumista tai häirintää, **mikäli näiden mahdollisuus on ennakolta tunnistettu ja mahdollisuutta on pyritty riittävän tehokkaasti vähentämään toimintaa sopeuttamalla**
 - MMM:llä ei ole tietoa, että Virossa metsänhakkuut olisivat kategorisesti kiellettyjä lintujen pesintäaikana tai että pesintäaikaisten hakkuiden kategorista kieltämistä oltaisiin edes suunnittelemassa, eikä tämänkaltaista aikomusta myöskään ilmene EU-tuomioistuimen oikeudenkäyntiin liittyvistä asiakirjoista

Tuomioistuimen ratkaisun pääkohdat 3/3



5 artikla

Jäsenvaltioiden on toteutettava, kuitenkin rajoittamatta 7 ja 9 artiklan soveltamista, kaikkien 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien yleisen suojelujärjestelmän luomiseksi tarvittavat toimenpiteet, joilla kielletään erityisesti

a) kyseisten lintujen tahallinen tappaminen tai pyydystäminen käytetystä menetelmästä riippumatta;

b) kyseisten lintujen pesien ja munien tahallinen tuhoaminen tai vahingoittaminen ja pesien siirtäminen;

.....

d) lintujen tahallinen häirintä erityisesti lisääntymis- ja jälkeläisten kasvatusaikana, jos häirintä vaikuttaisi merkittävästi tämän direktiivin tavoitteisiin;

.....

3. Tuomioistuin vahvisti, että a (yksilöiden tappaminen) ja b (pesien ja munien suoja) kiellot ovat voimassa riippumatta lintulajin kannan tilasta
4. Tuomioistuin vahvisti, että d alakohdan kiellon (häirintäkielto) soveltamisen edellytyksenä on, että haitalliset vaikutukset kohdistuvat sellaiseen lintulajiin, jonka kannan tila ei täytä tavoitetta, joka määritellään direktiivin 2 artiklassa
 - 5 artiklan yleisen suojelujärjestelmän toimeenpanevassa LSL:n 70 §:ssä kyseistä soveltamisen rajausta ei ole
 - Tietyille lintulajeilla on laadittu tarkempia metsänkäsittelyohjeistuksia, joissa on kiinnitetty erityistä huomioita häirinnän välttämiseen

Yhteenveto



- Tuomioistuimen ratkaisu vahvisti, että lintudirektiivin 5 artiklan velvoitteita tulee noudattaa myös metsänhakuissa (vaikka toiminnan tarkoituksena ei ole lintujen vahingoittaminen)
- Tuomioistuimen ratkaisussa esittämä tahallisuuden määritelmä ei ole kovinkaan täsmällinen ja jättää siten tulkinnanvaraa käytännön soveltamisen tilanteisiin
 - Sellainen tahallisuuden tulkinta, joka sisältää käytännössä vaatimuksen lintujen vahingoittumisen mahdollisuuden poissulkemisesta kokonaan ennakolta, on ongelmallinen metsänhakkuihin sovellettuna ja ylipäänsä missä tahansa ihmistoiminnassa, millä voi olla vaikutuksia lintuihin
- Koska ihmistoiminnalle on tyypillistä, ettei lintujen vahingoittumisen mahdollisuutta toiminnan seurauksena voida kokonaan ennakolta poissulkea kokonaan, tulisi esimerkiksi metsänhakkuihin kieltoja sovellettaessa määritellä ne hakkuisiin liittyvät toimenpiteet ja niiltä vaadittava tehokkuus, millä vahingoittamisen mahdollisuutta voidaan ennakolta vähentää niin paljon, ettei tahallisuuden kynnyks ylity
 - Nykyisten hakkuista koskevien suositusten sekä käytössä olevien lintujen pesintä huomioivien suunnittelu- ja toteutuskäytäntöjen vaikuttavuus direktiivin tavoitteiden toteutumisen näkökulmasta
 - Suosituksen ja ohjeiden sisällön kehittämistarpeet ja toimeenpanon laajentaminen ja tehostaminen